

İstanbul Aydın Üniversitesi Yükseköğretim Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Uzaktan Eğitim ve
Yükseköğretim
Webinar Deşifresi

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
YÜKSEKÖĞRETİM ÇALIŞMALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

YÜKSEKÖĞRETİM VE UZAKTAN EĞİTİM

İAÜ Uzaktan Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkez Müdürü Prof. Dr. Mehmet Tefrik GÜLSOY, İAÜ Uzaktan Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkez Müdür Yardımcısı Öğr. Gör. Semih ÇALIŞKAN'ın konuk olarak katıldığı, İAÜ Yükseköğretim Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz SOYSAL'ın moderatör olduğu webinarımızda pandemi sonrasında öne çıkan uzaktan eğitimin yükseköğretimdeki yerine ilişkin önemli konular konuşulmuştur.

Yılmaz SOYSAL: Merhaba değerli hocalarım bu **Covid-19 sizi, akademik yaşantınızı nasıl etkiledi?**

Mehmet Tefrik GÜLSOY: *Teşekkür ederim böyle bir program hazırladığınız için. Benim cevabım biraz farklı olacak. Ben Gaziantep öğretim üyesiiken 3 Şubat 2020 tarihinde İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde görev aldım. Benim uzaktan eğitimle ilgili geçmişim, 2009 yılında Atatürk Üniversite'sinde doçent olduğum tarihlerden itibaren başlıyor. Çok çeşitli kademelerde yöneticilik yaptım ve neticede bir eğitimciyim. Uzaktan eğitime başlangıç hikayem de çok ilginçtir. Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi'nin de kuruluş sürecinde önemli görevler üstlendim. Öğrenci sayısı itibariyle Türkiye'de en büyük uzaktan eğitim merkezinin kurucu müdürlüğünü yapmış birisiyim. Ama teknik anlamda uzaktan eğitimle ilgili çok bir bilgim yok. Ben anayasa hukukçusuyum. 3 Şubat tarihinde İstanbul Aydın Üniversitesi'ne başladım ve 2 hafta sonra uzaktan eğitim müdürlüğüne atanma durumum oldu. Her şey rutin giderken birkaç hafta sonra hepimizin hayatını değiştiren, dönüştüren ve halen etkileri devam eden bir pandemi süreciyle karşı karşıya kaldık. Bu kadar hızlı bir biçimde ilerleyen, sadece bireysel yaşantılarımızı değil dünyada herkesin yaşantısını derinden etkileyen bir durumla karşı karşıyayız. Bu anlamda her bir kurumumuz bunun üstesinden gelebilmek için çok ciddi çabalar sarf etti. İstanbul Aydın Üniversitesi de çok büyük çaba sarf etti. Evim başka yerde ben burada yaşıyorum. Şehir dışı gidip gelmeler de bu süreçte sorun oluşturdu. Bu bakımdan benim hayatımı ciddi anlamda etkiledi. İstanbul Aydın Üniversitesi bu süreci mükemmel yakın yönetti. Üniversite olarak bütün üniversiteye teşekkür etmemiz gerekir.*

Semih ÇALIŞKAN: *Sorunsuz bir süreci geçirdik. Covid'den önce biz uzaktan eğitime direncimiz vardı. Biz uzaktan eğitimde ders almaya başlıyorduk fakat pandemiyle birlikte bütün dersler geldi. Bütün dersleri hazırlamaya başladık. 52 dersimiz varken 4000 dersimiz oldu.*

Mehmet Tefrik GÜLSOY: *Bu yoğunluk sadece uzaktan eğitimde yaşanmadı tüm öğretim elemanları bunu yaşadı. Alışıl gelmiş ders tekniklerinin dışında ders verme durumuyla karşılaştılar. Bu noktada çok yüksek oranda başarı ve uyum olduğunu söylemek isterim.*

Yılmaz SOYSAL: Mart'ın ikinci yarısından itibaren uzaktan eğitime geçtik ve herkesin diline pelesenk olan bir kavram **uzaktan eğitim/öğretim kısaca uzaktan eğitimi bize tanımlayabilir misiniz? Uzaktan eğitimle ilgili doğru bilinen yanlışlar nelerdir?** Bizi bu konuda aydınlatmanızı isteriz.

Mehmet Tefrik GÜLSOY: *Bu soruyu teknik ve literatür anlamında Semih hocam cevaplasın. Ben çok uzun yıllar siyaset felsefesi dersleri vermiş olarak bu perspektiften değerlendirmek istiyorum. Bunca yıllık geçmişimde ilkokuldan başlayarak insanın öğrenme süreci her zaman devam eder. Öğrenmeyi sadece birebir ilişkilerimizden devam etmiyoruz. Birinin yazdığı bir kitabı okuduğumuzda, görsel materyalleri izlediğimizde buradan bilgiler ediniyoruz aslında bu da uzaktan eğitim. Bir kitap okuduğumuz zaman yazarın fikirleriyle baş başa kalıyorsunuz. Bir*

filmi seyrettiğinizde ve programı seyrettiğinizde o film ve programlarda yer alan kişilerle hiç karşılaşmadan ama bunlar sizin için öğretici bir araç. Çünkü insanoğlunun diğer canlılardan ayırt edici özelliği sürekli olarak öğrenmesi. Diğer canlıların da öğrenme süreçleri var ama bir noktadan sonra buna ihtiyaçları kalmıyor. Fakat biz istesek de istemesek de yaşadığımız süreç boyunca öğrenmeyi gerçekleştiriyoruz. Bir de şöyle bakmak lazım. İnsanoğlunun sınırlılıkları var ve bu sınırlılıkları oluşturan parametrelerin en önemli iki tanesi zaman ve mekan meselesidir. Günümüz uzaktan eğitim teknolojileri aslında bu zaman ve mekan kavramlarını değişimine, dönüşümüne çok ciddi etki yapıyor. Özellikle mekan kavramının anlamını değiştirdiği gibi zaman olarak da bir yere yetişmek için harcayacağınız zaman, örnek olarak üniversiteye gelip ders verip geri döneceksiniz bu zamandan farklılaştırıyor. Yani zaman ve mekan kavramları değişime uğruyor. Bunu görmemiz gerekiyor. Bunların elbette ki olumlu olumsuz tarafları hakkında kafa yorabiliriz aslında ama burada önemli olan elde edilen her şeyi iyiye götürebilme olayıdır. Mesela dün arabamın lastiği patladı. Bir şekilde bunun hallettik. Lastiğin balance ayarı yapılıyor. Orada tüm işlemleri makine yapıyor. Teknolojiyi olumlu kullandığınız zaman size müthiş bir katkısı var. Eğitim öğretim gerçekten kutsal bir alan eğitimci olduğum için söylemiyorum hayat deneyimlerim bana bunu gösteriyor. Çünkü iyi eğitim, iyi insan ve iyi toplum demek, sürekli üretim demek. Bana göre uzaktan öğrenmenin kısıtlarına olumlu katkılar yapabilen parametreler demektir. Kitabı okuduğunuz gibi bugünkü teknolojiyi kullanarak bir tasarım yapma, materyal üretme gibi pek çok şey o anlamda değişkenleriyle beraber iyi yönetilirse çok olumlu katkılar sunan bir süreçtir. Benim uzaktan eğitim süreçlerinde yer almamı herkes garipsiyor. Bir hukukçunun ne işi var diye. Tam da bu sebepten var. Bir yüksek lisans programının tasarımıydı ve zaman, mekan dönüşümü için ihtiyacım olan şeyin sadece uzaktan eğitimin bana sağladığını gördüm ve başarılı bir yüksek lisans programını inşa edebilmişim.

Semih ÇALIŞKAN: *Literatürde uzaktan eğitim mektuplaşma ile başlıyor. İlk önce mektupla bir bölgeden diğer bölgeye ulaştığı zaman bunun adı uzaktan eğitim olarak geçiyor. Günümüzde şöyle örnek veriyim, bu yaptığımız uzaktan eğitim, zaman ve mekan bağımsız olarak belli bir bölgelerden bütün inşalardan birleşerek aldığı eğitime uzaktan eğitim diyoruz. Günümüz öğrencilere de şöyle aktarıyorum pandemi öncesinde verdiğimiz bir eğitimde arkadaşlar youtube bir uzaktan eğitimdir, dedim. Öğrenci yemek yapmayı bilmiyor ne yapıyor youtube açıyor ya da farklı bir internet sitesini açıyor ve yemek yapmayı öğreniyor. Bu bir uzaktan eğitimdir. Ev de masanın ayağı kırılıyor hemen internete sarılıyor hemen videoları izliyor. Bana göre uzaktan eğitim zaman ve mekan bağımsız olarak kişinin almış olduğu bilgilerin onda kalıcı olarak gerçekleşmesidir.*

Yılmaz SOYSAL: *Diğer üniversitelerde olduğu gibi İstanbul Aydın Üniversitesi de bütün paydaşlarıyla birlikte uzaktan eğitim faaliyetlerine derinden angaje oldular. Hangi aşamalar, hangi uzaktan eğitim faaliyetleri paydaşlar için daha zorlayıcı oldu? Ben de bu süreci derinlemesine tecrübe ettim. Halihazırdaki tecrübelerinizi bizle paylaşır mısınız? Bu durumlar bizim yaratıcılığımızı ve var olan pedagojimizi nasıl etkiledi?*

Mehmet Tefrik GÜLSOY: *Sahada teknik anlamda bilgisayar donanımı internet bağlantısı gibi sorunlar var. Aslında süreç ilk başladığında şöyle bir şey oldu. Akademisyenler olarak muhafazakar tutum ve davranışlara girebiliyoruz. İnsanın doğasında şu var konformist davranma, yani belirli bir rutine alışıp bu rutini devam ettirme. Akademisyenlerde de bu az ya da çok genel olarak karşımıza çıkıyor her akademisyeni dahil etmiyorum ama bu tip durumlarımız var. Dolayısıyla genel olarak akademisyenler kendi ders verme alışkanlıkları*

dışındaki durumlara çok sıcak bakmazlar. Kendilerinin bu noktada en iyisini yaptığı düşüncesi yerleşir. Fakat bu böyle değildir. Üniversite camiası için böyle olmaması gerekir. Dijital teknolojilerle birlikte ders verilmesine doğal olarak tepki geleceği karşımızda duruyordu. Ben burada kritik eşiğin bunu aşmak olduğunu söyledim. Hızlı bir şekilde organizasyonu yaptık ve eğitimlere başladık. Bu eğitimler halen devam ediyor. Bireysel olarak arkadaşlarımız çok yoğun mesai harcadılar. Bunun sonu elbette ki yok. Eğitim nasıl bir okyanussa uzaktan eğitim de bunun bir parçası olarak okyanusun içindeki bir bölüm. Fakat bizim üniversite olarak uyum becerimiz çok yüksekti. Üniversite olarak çok hızlı ve çok başarılı bir tepki verdik. Hepimiz kendimizle gurur duyabiliriz. Biz çok önemli kritik eşiği çok çabuk aştık, o eşik akademisyenlerin adaptasyonuydu. Çok yüksek bir oranda da sağlandı. Gerisi zaten hocaların ders verebilme yetenekleriyle doğru orantılı yüz yüze eğitimde nasılsa uzaktan eğitimde de öyle çok büyük fark göremiyorum. Elbette ki burada göz göze teması yadsımıyorum. İleride uzaktan eğitimde, teknoloji o kadar çok ilerliyor ki program teknolojileri gelecek. Her birimiz birbirimize canlı olarak bütün tepkilerimizle konuk olacağız.

Yılmaz SOYSAL: Sanırım bu da zamandan mekan bağlamından bağımsız şekilde zuhur edecek.

Mehmet Tevfik GÜLSOY: Ben bağımsız kavramını çok benimsemiyorum. Zaman ve mekan kavramlarının değişim ve dönüşümü çünkü yine zamanımız ve mekanımız var. Göreceli kavramlar çünkü.

Semih ÇALIŞKAN: Pandemiden önce biz yeni bir model geliştiriyoorduk. Senkron, asenkron, asenkron+senkron modelleri üzerinde. Biz bu modelleri öğretim üyelerine sevdirdikten sonra pandemi geldi. Pandemiden sonra bütün derslerimiz senkron oldu arkadan yine asenkron devam ettiğimiz modeller oldu. Senkron derslerle birlikte daha önceden bu sisteme aşına olmayan öğretim üyelerini deneme sınıflarına aldık. Merkezimizde çalışan arkadaşlarımızla birlikte. Whatsapp grupları kurduk, bu gruplarla sorun yaşayanlara anında müdahale ettik. Kamerasında, internetinde sorun yaşayanlara hatta 65 yaş üstü olup evden çıkamayan hocalara da eğitim verilmediği için evlerine gidip cihazlarına adobe connect programını kurduk ve eğitimini verdik. Hızlı bir şekilde adapte olduk. Eğitim verdik ama karşı tarafta bunu kendinde barındırdı. Bu yüzden İstanbul Aydın Üniversitesi uzaktan eğitimde çok iyi bir yere geldi. Bir hoca bir sorun yaşadıysa bize başvurdu aynı sorun ikinci defa yaşandığında kendisi çözdü. Eskiden günde bir toplantı yapabiliyorken şimdi günde beş toplantı yapıyoruz. Mesela bu çok güzel bir şey. Yüz yüze bir toplantı yapıp tüm zamanımızı harcıyoorduk. Şimdi günde beş toplantı yapıyoruz.

Yılmaz SOYSAL: Eğitimin kalitesi sorunu tartışılıyor, çünkü biz eğitimi aşağı yukarı genel perspektif olarak süreç ve sonuç olarak tanımlıyoruz. Biz bunu bilişsel, sosyal açıdan öğrencilerin bir şeyler sağlamasını istiyoruz. **Platformun değişmesi yani yüz yüze olan ortandan başka bir ortama kaymak eğitimin genel itibariyle nasıl etkiliyor?** Genel kanı şu şekilde, yüz yüze yapılan eğitim ile çevrim içi yapılan eğitimde elde edilen çıktılar aynı olmasını beklerim fakat aynı olduğunu düşünmüyorum şeklinde. **Bu süreci derinlemesine tecrübe etmiş olarak neler söylersiniz?**

Mehmet Tevfik GÜLSOY: Bu yanlış bilinen doğrular meselesine bizi götürüyor. Eğitimin girdi ve çıktılarını hangi temelde değerlendireceğiz meselelerine götürür bizi. Pandemiden önce yüz yüze eğitime dönelim, oradaki şikayetler bitti mi? Bizim o kadar çok şikayetimiz vardı ki. Bu şikayetlerimizin uzaktan eğitimde de benzer şekilde ortaya çıktığını söyleyebiliriz.

Muhakkak farklılıklar olacaktır. Kimisi uzaktan eğitimden daha fazla memnun olabilir. Burada doğru meseleyi ortaya koymamız gerekiyor. İnsanlık tarihine baktığımız zaman buna yön veren bilim adamlarının aslında bir sırrı keşfettiğini ve o sırrın üzerinde yürüdüğünü görürüz. Nedir o? Metodoloji. Başka bir şey aramaya gerek yok. Antik Yunan, pek çok ekolün halen okuduğumuz öğretileriyle bize çok büyük bir alan sunuyor. Özellikle endüstri devriminden sonraki ekonomi okullarına baktığımızda ve ekollere baktığımızda neyle karşılaşacağız? Metodoloji. Eğitim-öğretimde asıl sır, metodoloji. Eğitim ve öğretimin öncelikle bir metodolojiye dayanması lazım. Bir metodoloji yoksa hangi eğitimi uygularsanız uygulayın yüz yüze eğitim ya da uzaktan eğitim veya her ikisi beraber çok olumlu bir sonuç elde edileceğini düşünmüyorum. Benim doçentlik çalışmamın konusu anayasa yargısının meşruluğu üzerineydi. Alman anayasa mahkemesi dünyada çok saygın bir mahkemedir. Bunun sebebi de istikrar kazanması ve bir metodoloji uygulamasıdır. Eğitim-öğretimde de böyle, kalite olarak öne çıkmak istiyorsanız bir metodolojiye sahip olmanız gerekmektedir. Örneğin, tıp fakültesindeki metodoloji diğer fakültelerden farklıdır. Buna uygun tasarımları üretmeniz gerekiyor. İnsanlar zihninde buradan hareket ettiğini bilmeli. Örneğin a hocası iyi ders anlatıyor b hocası kötü ders anlatıyor. Normal eğitimde de böyle uzaktan eğitimde de böyle. Verimlilik girdi ve çıktılarını iyi hesap edebilmektir. Dersin iyi bir metodolojiye sahip olması, tasarımının iyi yapılması, girdi ve çıktılarının belirlenmiş olması gibi pek çok parametreye dayanıyor. Uzaktan eğitimde de bunu yapmanız gerekiyor. Fakat uzaktan eğitim daha iyi tasarlanabilme imkanına sahip. Pandemi sebebiyle hızla geçiş olduğu için hocalarımızın asgari düzeyin üzerine çıkan performansları temel motivasyonumuzdu. Öğrencilerimizin bu sürece adaptasyonu düşünerek hareket ettik.

Semih ÇALIŞKAN: *Tevfik hocama katılıyorum. Eğitimin kalitesine şuradan da bakmak gerekiyor. Bir kere pandemi sürecinde hiç kimse eğitimsiz kalmadı. Bilgiye aç olan öğrenciyi hangi ortama sokarsanız sokun öğrenci bilgiyi alacaktır. Eğitimin kalitesi bence öğrenciyle alakalı, siz dört dörtlük bir eğitim verin ya da dört birlik bir eğitim verin öğrenci zaten alacaktır. Uzaktan eğitimdeki kalite, senkron, asenkron, asenkron+senkron ve hibritleşme. Biz pandemi boyunca sadece senkron modellerle devam ettik. Her öğretim üyesinin dersini uzaktan eğitimle işlemesini sağladık. Dersi öğrencinin platformda çok iyi takip etmesi, çıktı olarak bunun öğrenci davranışlarını değiştirmesi gerekiyor. Değiştirmediyse eğitim kalitesi her daim kötü olur. Platform, model, ders içerikleri önemli ama bunun dışında öğrenciyle alakalı bir durum var. Bunun en önemli ayağı öğrenci.*

Mehmet Tevfik GÜLSOY: *Biz bir süre sonra asenkron modellerde yükledik sisteme onu da belirtelim.*

Yılmaz SOYSAL: *Biz öğrencilerimizle uzaktan eğitim faaliyetleri nasıl ilerliyor diye bir araştırma yaptık. Genel olarak öğrencilerin memnuniyet derecesi belli bir derecenin üzerinde çıktı. Fakat öğrencinin sıklıkla atlamadan bölüm, fakülte bağımsız bir şekilde ifade ettikleri bir durum söz konusu. Sosyal etkileşimin azaldığı daha bağlayıcı bir süreç gerektirdiğini söylüyorlar. Hatta YÖK başkanı bununla ilgili bir açıklama yaptı. Üniversitenin neligini nasıllığını sorgularken, öğrencilerin sosyo-kültürel çeşitli faaliyetleri gerçekleştirdiği bir yer olarak açıkladı. Acaba bu durum, **içinde pedagojik icrada bulunduğumuz teknolojik ortam, bizim entelektüel, sosyal anlamdaki etkileşimlerimizi bizim hissettiğimiz kadar azaltıyor mu yoksa bununla ilgili alternatif bir bakış açısı sunulabilir mi?***

Mehmet Tevfik GÜLSOY: *Net olarak söyleyim, ben dijital bir üniversite kavramına karşıyım. Çünkü insani olan, insani temas ve etkileşim önemli. Üniversite çağına gelmiş insanların zaten birinci beklentisi bu oradaki sosyal kültürel ortam başlı başına bir üniversite. Hiçbir ders almasanız bile hiçbir dersle ilgili ölçme değerlendirme yapmasanız da öğrenciler üniversite ortamını teneffüs ederek bir bakıma üniversite bitiriyor. Çünkü ondan sonraki hayatı burada temelleniyor. Bu anlamda hocalarıyla etkileşim, arkadaşlarıyla etkileşim, kurumsal etkileşim pek çok parametre devreye girerek en ideal çağda bir altyapıyı temellendirmeyi burada sağlıyor ve öğrenci ondan sonra hayat mücadelesine atılıyor. Ana durum bu, bunun istisnası olan durumlar var. YÖK başkanımızın söylediği de bu. Bu anlamda şunu tartışıyorduk biz, kampüs üniversitesi ya da kampüsü olmayan üniversite. Öğrencilerin esas tercihinin kampüs üniversitesi olduğunu biliyoruz biz. Uzaktan eğitimin daha çok etkin olacağı alanları lisansüstü alanların, sürekli eğitim veya örgün eğitimdeki derslere katkı sağlayıcı ve dönüştürücü nitelikleri itibariyle çok sıcak bakıyorum. Sadece uzaktan eğitimle bir programı yürütmek çok soğuk geliyor. İnsan sosyal bir varlık bunu yok edemeyiz. Uzaktan eğitimin faydalarını baz alarak böyle bir fedakarlıkta bulunamayız.*

Semih ÇALIŞKAN: *Benim uzmanlık alanım ters yüz edilmiş eğitim. Ters yüz edilmiş eğitimi hemen kısaca aktarıyorum. Öğrencilere evde ders yapıyor okulda da etkinliklerle pekiştiriyor. Kalıcı bir şekilde davranış değişikliği meydana geliyor. Öğrencinin o tozlu tebeşirle etkileşimi yaşaması gerekiyor. Ben sosyal etkileşimin yüz yüze azaldığına hem fikirim ama internet ortamında azaldığına hem fikir değilim. Çünkü internetle sosyalleştiler. Zaten birçok öğrenci dijital yerli. Onlar dijitalleşerek sosyalleşmeyi öğrendiler. Evet örgün olarak temas ederek sosyalleşemediler. Birbirlerine mesaj attılar çok iyi grup kurdular, çok iyi birbirlerine transfer oldular. Başkanımız her hafta başka fakülteden öğrenci gruplarıyla zoom üzerinden toplantılar yaptı. Öğrencilerin yorumları şöyleydi: arkadaşlarımızı inanılmaz derecede özliyoruz ama sosyal medya gruplarımız oldukça arttı. Tanımadığım arkadaşımı grupta görüp yazdım. Ama öğrencinin yüz yüze eğitimle de o atmosferi, o deneyimi yaşaması gerekiyor.*

Yılmaz SOYSAL: Yükseköğretim kurumumuz pandemi döneminde yeni pedagojik normaller yayınladı. Onları derinlemesine inceledim. 3 Mayıs 2020 tarihli salgın sürecine yönelik üniversitelerdeki 1 aylık uzaktan eğitim değerlendirmesinde, yani ilk intiba olarak YÖK'ün belli başlı bulguları var. İlk bulgusu şu: Sosyal bilimler alanındaki daha teorik bazlı derslerin çoğu uzaktan eğitim faaliyetlerine eklenebilirken pratik gerektiren etkileşim gerektiren ya da öğrencilerin bizzat elleriyle yapması gereken faaliyetleri içeren derslerin daha minimal düzeyde götürüldüğü şeklinde çıktılar var. Birçok üniversitede olduğu gibi bizim üniversitede de farklı fakültelerden dolayı öğretim programlarında ciddi bir çeşitlilik var. **Acaba uzaktan eğitimin bize bu yeniden ayarlama diyebiliriz söyleyeceği neler vardır? Yani teorik derslerin halledebileceğimiz ölçümümüzün daha çok pratik derslere yansıtılması mümkün müdür?**

Mehmet Tevfik GÜLSOY: *Ben uzaktan eğitimin sınır tanımadığını düşünüyorum. Şöyle bir örnek veriyim, bir hemşire düşünün, hepimiz hayatımızda iğne vurulmuşuzdur. Şimdi bazı hemşireler çok canımızı yakarken bazılarının yaptığı iğneyi hiç hissetmiyorsunuz bile. El melekesi başka bir şey. Hemşireler bunu okulda mı öğreniyor yoksa mesleğe atıldığında mı öğreniyor noktasından bakıldığında bile pek çok değerlendirme yapabilirsiniz. Elbette bir işin tekniğinin öğrenilmesi farklı bir olay ama uygulama dersleri dediğimiz zaman burada pek çok ayrımı yapmamız gerekiyor. Meslek eğitimi ile lisans eğitimini aynı kefeye koyarak değerlendiremeyiz. Mesleki süreçleri iyi tasarlamak, eğitimi iyi tasarlamak. Mesela ben hukuk*

fakültesine mezun olduğumda hiçbir unvana sahip değildim sadece diplomam vardı ama bizden mezun olan birisi hakim, savcı ya da avukat olmak istiyorsa birtakım süreçlere girmek zorunda. Ben mesela avukatlık stajı yaptım. Yeterince bir şey öğrendim mi? Hayır. Mesleği yaparken öğrendim. Dolayısıyla bunların hepsi hangi aşamada neyin öğrenilmesiyle ilgili meseleler bu anlamda da eğitim-öğretim anlamına özellikle öğretim kısmının tamamına uygulanabilir olduğunu ama sadece uzaktan eğitim olmasına da karşı olduğumu tekrar ifade edeyim. Eğitimin de süreçlerinin iyi tasarlanması halinde pek çok aşamasında uzaktan eğitimin kullanılabilirliğini düşünüyorum. Pratik gerektiren, el becerisi gerektiren pek çok mesele başta olmak üzere, sadece yöntem ve tekniğini gösterebilirsiniz ama deneyim, olması gereken bir şey. Ben hemen her noktada uzaktan eğitim teknolojilerinin kullanılabilirliğini düşünüyorum.

Semih ÇALIŞKAN: *Her ders uzaktan eğitimle verilebilir ama bir modelle değil. Öğrenciye göre modeli belirlemek çok önemli. Bir ders, bir modelle çok iyi gittiği zaman öğrenci profili her sene değiştiği için modelde de değişiklik olabilir. Öğrenciye göre model hazırlamak çok önemli. YÖK'ün hazırladığı bu raporda da şöyle bir durum var, pandemide hızlı bir sürece geçilmesi gerekiyordu. O yüzden tek bir model, senkron model kullanıldı. Pandemi inşallah en kısa sürede biter ve uzaktan eğitimle alışkın olduğumuz teorik dersleri vermeye devam ederiz. Eğer devam ederse uzaktan eğitim zenginleştirilecek öğrenciye göre dersler oluşturulacak.*

Yılmaz SOYSAL: *İzleyicilerimizden gelen bir sorumuz var. Ölçme ve değerlendirme esnasında yöntem ve tekniklerimizi belli bir düzeye kadar değiştirmek, üzerinde daha fazla çalışmak durumunda kaldık. Bununla ilgili platform, yöntem kullanımı ya da yaklaşım gibi genel geçerlerden bahsedebilir misiniz? Bunu iyileştirebilecek ya da eski, yüz yüze sistemde olduğu gibi etkili bir ölçme değerlendirme sağlayabilecek uzaktan eğitim araçları neler ve bunları etkin kullanabildik mi?*

Mehmet Tefik GÜLSOY: *Şimdi yine metodoloji, kariyer planlamaları ve aşamaları olarak olaya bakmak istiyorum. Çünkü yüz yüze eğitimle verilen derslerimizde ölçme değerlendirme süreçlerimizde sorun vardı. Bizim yaptığımız öğrencinin başına gözetmen dikerek onların kopya çekmesini engellemeye çalışıyorduk. Aslında hocalık hayatımda defalarca denedim. Öğrenciler, “hocam sınavı nasıl yapacaksınız?” diye sorarlar. Ben mümkün olduğunca test tekniğinden kaçınıyorum. Öğrenci sayısı çok fazla olunca mecburen test yapmak zorunda oluyorum. Öğrenciye şu soruyu soruyorum: “kitap, kaynak açık bir sınav mı yapmamı istersiniz yoksa bunların yasaklandığı bir sınav mı?” öğrenci büyük bir hevesle her şey serbest olsun ister. Öğrenci bu sınavlarda cevabı aramaktan vakti yetiştiremediği gibi neyi aradığını bilmediği için panik halinde cevaplayamıyor. Bazen filmlerde görüyoruz hoca sınav sorularını bırakıp gidiyor. Öğrenci kendi başına odaklanarak yapmaya başlıyor. Çünkü öğrenci kariyer planlamasında etik değerlere sahip değilse onun hayatı iyi olmayacak. Etik değerlerle beraber beslenmiş bir kariyer planlamasına ihtiyaç var. Diplomanın tek başına hiçbir şey ifade etmediğini öğrenci bilmeli. Sistemi buna göre kurgulamalı, planlamalısınız. Kariyer basamaklarını buna göre inşa etmelisiniz. Aksi takdirde insan doğası gereği en kolay yoldan en büyük karı elde etmek istiyor. Bunları çözmemiz gerekiyor. Bizim insanların başına gözetmen dikerek sınav yapmamız sadece fırsat eşitliği adına kopya çekilmesini engelleyerek başarılı ve başarısız öğrenciyi belirlemek. Bu uzun soluklu bir çözüm değil. Bütüncül bir meseleden bahsediyoruz. İnternetle denetimsiz sınavlar yapılıyor. Denetimli sınavlarda yapılabilir, bunun yöntemleri var ama bu ağır bir yöntem. Özellikle pandemi sürecinde bunu deneyen üniversiteler başarısız oldu. Özellikle kamera açmada öğrencilerden çok tepki geldi. Zaten herkes psikolojik olarak travmatik bir dönem yaşıyor. Bizim üniversitemiz bu durumu göz*

önünde bulundurarak kötüye kullanmayı da minimize edecek yöntemlere yoğunlaştı. Biz bunun üzerine yoğun çalıştık. Mütevelli heyet başkanımız buna önderlik etti. Online sınavlarda kötüye kullanımı minimize eden çok büyük başarılı bir platform oluşturduk. Buna burada da bırakmadık, take home sınavlar, ödevler, projelerle her dersin niteliğine göre zenginleştirildi. Türkiye’de hiçbir üniversite İstanbul Aydın Üniversite’sinin insan odaklı sınav sistemi gibi bir sistem uygulayamamıştır. Eğitim ve öğretimde de çok iyi olduk.

Semih ÇALIŞKAN: Tefvik hocama katılıyorum. Take home yaptık. Take home yazılı sınav, öğrenciyle 5 dakika önce yazılı materyalleri paylaştık. Öğrencinin yanıtlayıp geri yüklemesini istedik. Çoktan seçmeli sınavlarda yazılım olarak üniversitemizde herhangi bir sorun yaşanmadı. Öğrencilerden ödev ve projeler istendi. Yani örgün eğitimde verilen tüm ölçme değerlendirme araçlarını uzaktan eğitimle de tüm öğrencilere sunduk.

Yılmaz SOYSAL: Programı kapatırken üniversitemize, öğrencilerimize ve tüm dinleyicilerimize mevcut ve gelecek öğrencilerimize kısa bir mesaj verir misiniz?

Mehmet Tefvik GÜLSOY: İnsanlık tarihi çağlara ayrılmış durumda. Biz şu an dijital çağdayız. Dolayısıyla bu teknolojilerden kaçmamız gibi bir durum söz konusu olamaz. Kaçınarak biz bunun üstesinden gelemeyiz. Biz bu noktada geliştirici, öncü olucu görevler üstlenmek zorundayız. Eğitimde de bu durum böyle olmalı. Bir defa böyle bakalım. Rutine teslim olmayacağız. En kısa sürede sağlıklı günlerde, sosyal mesafe kurallarına dikkat etmek zorunda olmadığımız günlerde, gerçekten üniversite havasını teneffüs edeceğimiz günlerde burada elde ettiğimiz deneyimleri olması gereken üniversite ortamında nasıl değerlendirebiliriz, nasıl daha çok katkı sağlayabiliriz bunun üzerinde çalışmayı diliyorum. Herkese katılım için çok teşekkür ediyorum. Sağlıklı günlerde sevdiklerimizle birlikte olmayı diliyorum.

Semih ÇALIŞKAN: İlk temennimiz öğrencilerle dopdolu, sesleriyle keyif aldığımız ortamda tekrar ders vermek. İkinci temennimiz her ne olursa olsun bilgisiz kalmıyoruz. Öğrencilerimiz bilgisiz kalmadı ve kalmayacak. İstanbul Aydın Üniversitesi gümbür gümbür uzaktan eğitimle birlikte yoluna devam ediyor. Uzaktan eğitimde çalışan arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum. İnşallah en kısa zamanda sesimizin yan yana olduğu ortamlarda olmayı diliyorum.

Mehmet Tefvik GÜLSOY: Bir şey ilave etmek istiyorum. Üniversitemiz çok güzel projeler hazırlıyor. Harmanlanmış eğitim projesi var. Ölçme ve değerlendirme için yazılımlar geliştiriyor. Hatta İstanbul Aydın Üniversitesi kendi eleme sistemini oluşturacaktır. Çünkü bir tek o kaldı. Metodoloji temelinde bunu başaracağına inanıyorum. Gurur verici bir akademik kadrosu var. Öğrencilerimizin genel olarak ilgi ve alakası iyi. Tekrar teşekkür ediyorum.

Yılmaz SOYSAL: Bütün katılımcılara teşekkür ediyorum. Bilgilerinizden ve tecrübelerinizden istifade ettik. Herkese teşekkür ediyorum.